

KORRALDUS

17.06.2026 nr DM-132694-14

Nõmme-Koordi III liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-524834 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes Friendma OÜ 17.06.2025 taotlusele nr T-KL/1029303 ja Viljandi Vallavalitsuse 16.09.2025 korraldusele nr 380, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. anda Friendma OÜ-le (registrikood 11700344) tähtajaline keskkonnaluba nr KL-524834 10 aastaks aadressil Viljandi maakond, Viljandi vald, Vardja küla, Asu (katastritunnus 89201:004:0207) Nõmme-Koordi (Pirmastu) maardlas Nõmme-Koordi III liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-524834 kõrvaltingimused:

1.2.1. Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 8.00-18.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada riiklikel pühadel.

1.2.2. Mürahäiringu vähendamiseks moodustada lähimate elamute poolsesse külge katendivallid maksimaalses mahus.

1.2.3. Tolmu leviku tõkestamiseks kasutada tolmu levikut piiravaid meetmeid (niisutamine, CaCl vm) väljaveoteedel ja karjäärisisestel teedel ning laoplatesidel.

1.2.4. Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirväärtuste ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.

1.3. Avalikustada Friendma OÜ-le keskkonnaloa nr KL-524834 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr KL-524834 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

2.1.1. Friendma OÜ (reg.kood 11700344, aadress Lai tn 12-1a, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, Eesti; edaspidi ka *ettevõtte või loa taotleja*) esitas 17.06.2025 Keskkonnaametile taotluse Nõmme-Koordi III liivakarjääri keskkonnaloa saamiseks. Taotlus on registreeritud KOTKAS-s 17.06.2025 menetluse nr M-132694 juurde, lisaselgitused 21.07.2025 numbriga DM-132694-4.

Taotletav Nõmme-Koordi III liivakarjäär asub Viljandi maakonnas Viljandi vallas Vardja külas eraomandisse kuuluval kinnistul Asu (katastritunnus 89201:004:0207, registriosa nr 604339, sihtotstarve 100% maatulundusmaa).

Taotletav mäeeraldis hõlmab Nõmme-Koordi (Pirmastu) liivamaardla (registrikaart nr 0025) täiteliiva aktiivse tarbevaru plokke 22 ja 26 täielikult. Tegemist on uue mäeeraldisega, mille pindala on 1,91 ha ja teenindusmaa pindala 3,47 ha. Taotletava mäeeraldisega hõlmatavad varukogused on järgmised:

22 plokk - täiteliiv, aktiivne tarbevaru: 21 tuh m³, kaevandatav varu: 20 tuh m³

26 plokk - täiteliiv, aktiivne tarbevaru 14 tuh m³, kaevandatav varu 10 tuh m³.

Kokku on täiteliiva aktiivne tarbevaru 35 tuh m³ ja kaevandatav varu 30 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 4 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on teede- ja üldehitus. Keskkonnaloa kehtivusajaks taotletakse 10 aastat ja kaevandatud maa korrastatakse veekoguga puhkealaks ning metsamaaks.

Geoloogilise uuringu teostaja: OÜ Inseneribüroo STEIGER (reg.kood 11206437). Aruande nimetus: „Nõmme-Koordi (Pirmastu) liivamaardlas Asu kinnistu (89201:004:0207) piires aktiivse tarbevaru arvele võtmise seletuskiri (varu seisuga 01.12.2024), töö nr 24-5025“. EGF number: 9949. Varu arvele võtmise otsuse kuupäev ja number: 03.06.2025 nr 13-5/25-67.

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

MaaPS § 49 lõike 2 alusel andis keskkonnaloa taotlusele arvamuse riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus (Eesti Geoloogiateenistuse 27.06.2025 kiri nr 13-1/25-1040).

Riigilõiv 1990 eurot on tasutud 17.06.2025 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

2.1.3. Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa külgnevad vahetult olemasoleva Nõmme-

Koordi liivakarjääri (loa nr KL-520903; loa omaja Holstre-Nõmme Kalastus OÜ; luba kehtib kuni 01.10.2039) mäeeraldisel ning selle teenindusmaaga.

Taotletaval Nõmme-Koordi III liivakarjääri mäeeraldisel puuduvad piiranguid põhjustavad objektid ja kommunikatsioonid. Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS) andmetel ei jää karjääri alale ega selle vahetusse lähedusse (vaadeldud 500 m raadiust) kaitsealuste taimede, seente ega samblike elupaikasid.

Taotletavast mäeeraldisest ca 110 – 150 m kaugusel lääne ja põhja suunas asub Sakala maaparandussüsteemi reguleeriv võrk (MPS/ehitise kood 6113960020010/001). Maaparandussüsteemi eesvool jääb ca 240 m kaugusele läände ning see voolab läbi Nõmme-Koordi liivakarjääri.

Nõmme-Koordi III liivakarjääri mäeeraldisest ca 160 m kaugusel kirdes asub 52 Viljandi-Rõngu tee ning ca 350 m kaugusel lõunas 24160 Loodi-Nõmme tee.

Nõmme-Koordi III liivakarjääri mäeeraldisel, teenindusmaal ega karjääri mõjupiirkonnas, milleks on eeldatavalt ca 250-300 m, ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid (lähim ca 900 m kaugusel ja selleks on Tilli loodusala, EELIS kood RAH0000264). Kaitsealuseid loodusobjekte ja elupaigatüüpe mäeeraldisel ning teenindusmaal ei ole. Taotletaval mäeeraldisel ning selle mõjupiirkonnas puuduvad märgalad, jõeäärsed alad, jõesuudmed ja merekeskkond. Lähim looduskaitseala on taotletavast Nõmme-Koordi III liivakarjäärast ca 170 m kaugusel teisel pool Viljandi-Rõngu maanteed Loodi looduspargi (EELIS kood KLO1000241) Loodi piiranguvöönd (EELIS kood KLO1100764) ja Nõmme sihtkaitsevöönd (EELIS kood KLO1100766). Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine, sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on maastikuilme ja metsade elustiku mitmekesisuse säilitamine. Teisel pool maanteed liivakarjääri avamine Loodi looduspargi kaitse-eesmärke ei mõjuta. Lähimad kaitsealuste loomaliikide elupaigad jäävad 600 m kaugusele (tiigikonn *Pelophylax lessonae*, EELIS kood KLO9113471; rohukonn *Rana temporaria*, EELIS kood KLO9113618 ja tähnikvesilik *Lissotriton vulgaris*, EELIS kood KLO9113708).

2.2. Keskkonnaloa taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 17.06.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Viljandi Vallavalitsusele (edaspidi ka *kohaliku omavalitsuse üksus*; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas ettevõtet menetluse algatamisest 05.08.2025 kirjaga nr DM-132694-5 ning küsis kohaliku omavalitsuse üksuselt 05.08.2025 kirjaga nr DM-132694-7 täiendavalt arvamust nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6). Viljandi Vallavalitsus (*Viljandi Vallavolikogu on 27.04.2023 määruse nr 36 „Õigusaktidega kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsuse organi või kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud keskkonna alaste küsimuste lahendamise volitamine“ § 1 lõike 1 punktiga 7 delegeerinud Viljandi Vallavalitsuse pädevusse MaaPS-ga kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsuse*

üksuse või kohaliku omavalitsuse organi pädevusse antud küsimuste otsustamise ja ülesannete täitmise) nõustus 16.09.2025 korraldusega nr 380 (registreeritud KOTKAS-s 17.09.2025 numbriga DM-132694-8) tingimuslikult keskkonnaloa andmisega.

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 05.08.2025 väljaandes Ametlikud Teadaanded ning piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest 05.08.2025 kirjaga nr DM-132694-6 (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Kuni loa andmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igal isikul õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud. Menetlusosalised J.L ja K.L soovisid edasisi teavitusi.

Loa andja tegi eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ei esitanud loa menetluse ajal selle suhtes vastuväiteid.

Loa andja teavitas 28.05.2026 loa andmise otsuse ja loa eelnõude valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuste/vastuväidete esitamiseks (28.05.2026 kiri nr DM-132694-13; HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 47 lg 2, § 48 lg 1, 3 ja 4), määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Eelnõude avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis Friendma OÜ-lt 28.05.2026 kirjaga nr DM-132694-13 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule 14 kalendripäeva jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 12.06.2026.

Friendma OÜ arvamust ei esitanud.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnaamet peab andma eelhindangu ja kaaluma keskkonnamõju hindamise (KMH) vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³), kuna tegemist on kuni 25 ha suuruse alaga kaevandamisloa taotlusega (KeHJS § 6 lg 2 p 2, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (määrus nr

224; § 1 lg 1 ja § 3 p 4)).

Eelhinnanguga selgitatakse, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustatakse KMH algatamine või algatamata jätmine (KeHJS § 6 lg 2¹, § 6¹ lg 3, § 11 lg-d 2 ja 4).

Keskkonnaamet on andnud eelhinnangu (KOTKAS 05.05.2026 kiri nr DM-132694-12), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata kaitstavaid loodusobjekte ja Natura 2000 võrgustiku alasid ebasoodsalt;
- eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
- mäeeraldisel looduslik maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega;
- kaevandamine ei avalda negatiivset mõju kaitsealustele liikidele.

Loa andmisel tuleb siiski arvestada eelhinnangus välja toodud keskkonnameetmetega (**vt 3.2.2.**)

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused loa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vaja maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki,

arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Koosõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Nõmme-Koordi III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse Viljandi Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Viljandi Vallavalitsus nõustus 16.09.2025 korraldusega nr 380 keskkonnaloa andmisega tingimuslikult.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Nõmme-Koordi III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt võib mäeeraldisel kirjeldatud tegevuse tulemusel kaevandamisjätmeteks kvalifitseerida kooritud katendit (kokku 7 tuh m³). Taotluse kohaselt korrastatakse karjäär veekoguga puhkealaks. Kooritud katend kasutatakse veekogust väljajääva ala metsastamisel. Kaevandamise ajal on katendivallid efektiivsed müraja tolmutõkked. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada või taotleda keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Friendma OÜ on metsakasvatuse ja muude metsamajanduse tegevusaladega tegelev ettevõtte, kes soovib laiendada oma tegevusvaldkonda ning taotleb endale kuuluval kinnistul keskkonnaluba Nõmme-Koordi III liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamiseks. Taotluse seletuskirja kohaselt kasutatakse Nõmme-Koordi III liivakarjääri materjali üld- ja teedehituses. Looduslikul kujul on Asu kinnistu liiv kasutatav täitematerjalina ja vastab täiteliiva nõuetele. Vajadusel on kinnistul levivat looduslikku materjali võimalik sõeluda ning pesta ja sellega vastavalt muuta materjali kvaliteeti.

3.1.2. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).

- tegevusega ei kaasne keskkonnoahtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 05.05.2026 dokumendiga nr DM-132694-12.

- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).

- loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.

- Kohaliku omavalitsuse üksus (Viljandi Vallavalitsus) nõustus 16.09.2025 korraldusega nr 380 tingimuslikult keskkonnaloa andmisega taotletaval mäeeraldisel kaevandamiseks (MaaPS § 55 lg 2 p 11). Kohaliku omavalitsuse üksuse tingimustega on loa andmisel arvestatud.

- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järelendus oli, et Nõmme-Koordi III liivakarjääri tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 17.06.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu kuulub ettevõttele.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused

ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Viljandi Vallavalitsus nõustus 16.09.2025 korraldusega nr 380 keskkonnaloa andmisega tingimustel, et:

- 1. Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 8.00-18.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada riiklikel pühadel.*
- 2. Mürahäiringu vähendamiseks moodustada lähimate elamute poolsesse külge katendivallid maksimaalses mahus.*
- 3. Tolmu leviku tõkestamiseks kasutada tolmu levikut piiravaid meetmeid (niisutamine, CaCl₂ vm) väljaveoteedel ja karjäärisisestel teedel ning laoplatsidel.*
- 4. Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale.*

Keskkonnaamet edastas 18.09.2025 kirjaga nr DM-132694-9 taotlejale tutvumiseks ja seisukoha võtmiseks kohaliku omavalitsuse üksuse tingimuslikult nõustuva otsuse ja palus aramus esitada hiljemalt 02.10.2025. Määratud tähtjaks vastust ei laekunud, mistõttu Keskkonnaamet järeldas, et loa taotleja on nõus kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud kõigi tingimustega, mis on loa andmise eelduseks. Ettevõtte kinnitas 26.03.2026 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 26.03.2026 numbriga DM-132694-10), et on nõus kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud kõikide tingimustega.

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 02.04.2026 kirjaga nr DM-132694-11 Nõmme-Koordi III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Viljandi Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtjaga 04.05.2026. Keskkonnaameti kiri on registreeritud Viljandi Vallavalitsuse dokumendiregistris 02.04.2026 numbriga 6-5/26/802 ja staatuseks märgitud „saabunud“. Määratud tähtjaks Viljandi Vallavalitsuselt seisukohta ei laekunud.

Keskkonnaamet edastas HMS § 49 lõike 1 alusel 28.05.2026 kirjaga nr DM-132694-13 Nõmme-Koordi III liivakarjääri keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõud tutvumiseks Viljandi Vallavalitsusele. Viljandi Vallavalitsus arvamust ei esitanud.

3.2.2. Eelhindangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud 05.05.2026 kirjaga nr DM-132694-12 Nõmme-Koordi III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Nõmme-Koordi III liivakarjääri mäeeraldise

teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. *Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 8.00-18.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada riiklikel pühadel.*
2. *Mürahäiringu vähendamiseks moodustada lähimate elamute poolsele külge katendivallid maksimaalses mahus.*
3. *Tolmu leviku tõkestamiseks kasutada tolmu levikut piiravaid meetmeid (niisutamine, CaCl₂ vm) väljaveoteedel ja karjäärisisestel teedel ning laoplatesidel.*
4. *Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirväärtuste ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.*

Keskkonnameetmete esitamisel on arvestatud keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi ning menetluse jooksul Viljandi Vallavalitsuselt laekunud arvamust.

3.2.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks.

Müra tekitab katendi koorimine karjääri avamisel, toodangu väljavedu ja mobiilse sõelumissõlme kasutamine. Lähimad elamud jäävad mäeeraldisest enam kui 500 m kaugusele Lõo, Kuusiku, Lepiku, Salu, Uue-Kaare, Raudsepa ja Nõmmeristi kinnistutele. Nimetatud majapidamised jäävad karjäärist teisele poole Loodi-Nõmme või Viljandi-Rõngu kõrvalmaanteed, ortofoto alusel jäävad kinnistute ja Nõmme-Koordi III liivakarjääri vahele lisaks maanteedele teised karjäärid ning metsatukad. Keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt rajatakse katendivallid lähimate elamute suunale mürahäiringu vähendamiseks ning töö karjääris toimub vaid päevasel ajal.

Tolmu tekke ja leviku vähendamiseks saab vajadusel karjäärisisestel teedel transpordivahendite liikumise kiirust piirata. Tolmu kontsentratsiooni vähendamiseks intensiivsel kaevandamise perioodil on soovituslik niisutada karjäärisiseseid teid veega või vastavate vahenditega.

Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks ning tagada, et tegevusega kaasnevad häiringud ei leviks tootmisterritooriumilt väljapoole. Loa taotleja on nõustunud kohaliku omavalitsuse üksuse kõigi tingimustega, mistõttu lisatakse need antava keskkonnaloa kõrvaltingimusteks. Müraga seonduvat tingimust täiendatakse, et *müra piirväärtuste ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.*

Eeltoodu alusel on põhjendatud antavale keskkonnaloale määrata kõik keskkonnameetmed, mida on nimetatud punktis 3.2.2.

Antavale keskkonnaloale nr KL-524834 lisatakse järgmised kõrvaltingimused:

1. *Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 8.00-18.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada riiklikel pühadel.*
2. *Mürahäiringu vähendamiseks moodustada lähimate elamute poolsesse külge katendivallid maksimaalses mahus.*
3. *Tolmu leviku tõkestamiseks kasutada tolmu levikut piiravaid meetmeid (niisutamine, CaCl₂ vm) väljaveoteedel ja karjäärisesestel teedel ning laoplatsidel.*
4. *Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirväärtuste ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.*

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Nõmme-Koordi III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud. Menetlusosalised J.L ja K.L soovisid saada edasisi teavitusi.

Nõmme-Koordi III liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-524834 otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Viljandi
Vallavalitsus

Marin Varblane
vanemspetsialist
maapõuebüroo